

Warszawa, dnia 26 lipca 2011 r.

KANCELARIA SENATU
BIURO LEGISLACYJNE

Opinia
o ustawie o kontroli w administracji rządowej
(druk nr 1294)

I. Cel i przedmiot ustawy

Ustawa o kontroli w administracji rządowej określa zasady, a także tryb przeprowadzania kontroli działalności administracji rządowej, urzędów je obsługujących lub stanowiących ich aparat pomocniczych oraz jednostek organizacyjnych, które są podległe tym organom lub są przez nie nadzorowane jak również organy właściwe w sprawach kontroli.

Celem przeprowadzenia kontroli ma być ocena działalności jednostki kontrolowanej, która dokonana będzie na podstawie ustalonego stanu faktycznego, przy zastosowaniu przyjętych kryteriów kontroli. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości celem kontroli jest także ustalenie zakresu, przyczyn i skutków tych nieprawidłowości oraz osób za nie odpowiedzialnych.

Kontrola będzie przeprowadzana przez pracownika jednostki kontrolującej na podstawie pisemnego imiennego upoważnienia do przeprowadzenia takiej kontroli. W przypadku, gdy w trakcie przeprowadzania kontroli zaistnieje konieczność wydłużenia czasu trwania czynności kontrolnych lub rozszerzenia zakresu kontroli, kierownik jednostki kontrolującej będzie mógł przedłużyć ważność upoważnienia. O planowanej kontroli będzie należało powiadomić kierownika jednostki kontrolowanej, podając przy tym przewidywany czas trwania czynności kontrolnych. Czynności kontrolne przeprowadzane będą w siedzibie jednostki kontrolowanej w czasie wykonywania przez nią zadań lub poza nią.

W czasie przeprowadzania kontroli kontroler będzie miał prawo do:

- 1) poruszania się po obszarze jednostki kontrolowanej bez obowiązku uzyskiwania przepustki;
- 2) wglądu do dokumentów, które dotyczą działalności jednostki kontrolowanej;
- 3) żądania sporządzenia potrzebnych do kontroli kopii;
- 4) przetwarzania danych osobowych niezbędnych do zrealizowania celu kontroli;

5) żądania złożenia ustnych lub pisemnych wyjaśnień w sprawach dotyczących zakresu kontroli;

6) swobodnego stosowania środków dowodowych.

Należy dodać, że obowiązkiem kontrolera będzie natychmiastowe poinformowanie kierownika jednostki kontrolowanej o stwierdzeniu bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia ludzkiego. Kierownik jednostki kontrolowanej będzie obowiązany do podjęcia działań mających na celu zapobieżenie tym zagrożeniom. O stwierdzonych zagrożeniach powiadamiany będzie również kierownik jednostki nadrzędnej nad jednostką kontrolowaną lub właściwy organ państwowy.

Dokonane w czasie kontroli ustalenia, jak również oceny opisywane będą w projekcie wystąpienia pokontrolnego. Jeżeli w projekcie zostaną wskazane nieprawidłowości, za które odpowiedzialny jest były kierownik jednostki kontrolowanej, kierownik komórki do spraw kontroli przekaze kopię projektu również byłemu kierownikowi, któremu będzie przysługiwało prawo złożenia oświadczenia dotyczącego stwierdzonych nieprawidłowości, za które jest odpowiedzialny.

Kierownik jednostki kontrolowanej będzie mógł złożyć zastrzeżenia do projektu wystąpienia pokontrolnego.

Jeżeli zajdzie taka konieczność wystąpienia pokontrolne uzupełniane będą o:

- 1) wnioski dotyczące usprawnienia działania jednostki kontrolowanej;
- 2) ocenę, która wskazuje na niezasadność zajmowania stanowiska lub pełnienia funkcji przez osobę, która odpowiedzialna jest za stwierdzone nieprawidłowości;
- 3) termin złożenia informacji o wykonaniu zaleceń lub wykorzystaniu wniosków.

Na każdym etapie prowadzonej kontroli kierownik jednostki kontrolowanej będzie miał prawo wglądu do akt kontroli. Jeżeli pojawią się uzasadnione ku temu powody kontroler będzie mógł odmówić kierownikowi jednostki kontrolowanej dostępu do dokumentów lub dowodów, głównie takich, na podstawie których istniałaby możliwość identyfikacji pracownika, który zastrzegł nieujawnianie jego danych.

Poza kontrolą w trybie zwykłym, ustawa wprowadza kontrolę w trybie uproszczonym, która charakteryzuje się przede wszystkim odstępniem od konieczności sporządzania planu kontroli i zastąpieniem wystąpienia pokontrolnego przez sprawozdanie.

Przedmiotowa ustawa ma wejść w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie trzech miesięcy od dnia ogłoszenia.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Sejm uchwalił ustawę na 96. posiedzeniu w dniu 15 lipca 2011 r. Projekt ustawy (druk sejmowy nr 4218) był przedłożeniem rządowym i był przedmiotem prac sejmowej Komisji Administracji i Spraw Wewnętrznych. Komisja wprowadziła do projektu poprawki techniczno-legislacyjne.

W trakcie drugiego czytania zgłoszono 14 poprawek. Sejm przyjął poprawki polegające m.in. na nałożeniu na kontrolera obowiązku samodzielnego sporządzania kopii, odpisów, wyciągów zestawień i obliczeń, wprowadzeniu formy pisemnej dla oświadczenia odnoszącego się do stwierdzonych nieprawidłowości i zastrzeżeń do projektu wystąpienia pokontrolnego.

III. Uwagi szczegółowe

Ustawa nie wzbudza zastrzeżeń o charakterze legislacyjnym.

Michał Gil

Legislator